

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 332/2023-25

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti **TAX LAW, s. r. o.**, Břeclavská 3, Malacky, IČO 53 160 657, oboch zastúpených advokátskou kanceláriou Procházka & partners, spol. s r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Radoslav Procházka, proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Stred a postupu Krajskej prokuratúry v Košiciach v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. septembra 2022 doplnenou 17. apríla 2023 domáhajú vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Prezídia Policajného zboru, národnej kriminálnej agentúry, odboru Stred (ďalej len „národná kriminálna agentúra“) a postupom Krajskej prokuratúry v Košiciach (ďalej len „krajská prokuratúra“) v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021, ktorým „*narušili dôvernosť informácií, údajov a komunikácie sťažovateľov s ich klientmi*“. Požadujú uložiť národnej kriminálnej agentúre, aby nepokračovala v porušovaní označených práv sťažovateľov a bezodkladne ukončila akúkoľvek dispozíciu s informáciami, údajmi a komunikáciou, ktoré sú predmetom právnych služieb poskytovaných sťažovateľmi ich klientom. Zároveň navrhujú priznať im primerané finančné zadost'učinenie a náhradu trov ich právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na základe príkazu vyšetrovateľa národnej kriminálnej agentúry (ďalej len „vyšetrovateľ“) pod č. p. PPZ-NKA-OS-2021/421-001-V z 15. novembra 2021 na prehliadku iných priestorov a pozemkov vydaného podľa § 101 ods. 1 Trestného poriadku bola 23. novembra 2021 v konaní vedenom národnou kriminálnou agentúrou pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021 uskutočnená prehliadka priestorov využívaných (okrem iných) sťažovateľmi na výkon advokácie, pri realizovaní ktorej boli na podklade príkazu krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-23 z 19. novembra 2021 vydaného podľa § 91 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku na účely dokazovania vyhotovené a zabezpečené (odňaté) kópie počítačových údajov v dispozícii sťažovateľov, a to dátová kópia disku z počítača HP ProDesk400G5 so sériovým číslom 8CC0101LGL (stopa č. 13), a zároveň bol (okrem iných vecí) odňatý aj mobilný telefón (stopa č. 14), ktorý mal sťažovateľ [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), ako vec pri sebe.

3. Podaním zo 17. decembra 2021 sťažovateľ v 1. rade v zastúpení splnomocneným právnym zástupcom požiadal v súvislosti s výkonom prehliadky priestorov advokátskej kancelárie o preskúmanie zákonnosti postupu policajta podľa § 210 Trestného poriadku, ktoré krajská prokuratúra vybavila listom č. k. 1Kv 40/21/8800-59 z 1. februára 2022, v ktorom napriek tomu, že sťažovateľa v 1. rade (vzhlľadom na jeho procesné postavenie v trestnom konaní) nepovažovala za osobu oprávnenú profitovať z § 210 Trestného poriadku, upovedomila ho o tom, že konanie vyšetrovateľa preskúmala, avšak nezistila, že by toto nezodpovedalo zákonnému postupu v rámci zabezpečovania vecí dôležitých pre trestné konanie a vykonané úkony vyšetrovateľa podľa jej názoru zodpovedali zásadám legality a proporcionality.

4. Zároveň sa sťažovatelia bezúspešne obrátili aj na generálneho prokurátora Slovenskej republiky s návrhom na postup podľa § 363 a nasl. Trestného poriadku.

5. Uznesením ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021 zo 14. júna 2022 vyšetrovateľ podľa § 142 ods. 1 Trestného poriadku pribral do konania Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru (ďalej len „znalecký ústav“) ako znalecký ústav na vykonanie znaleckého skúmania stôp č. 13 a 14 a na vypracovanie znaleckého posudku z odvetvia kriminalistickej informatiky.

6. Proti označenému uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažovateľ v 1. rade sťažnosť, ktorú krajská prokuratúra uznesením č. k. 1Kv 40/21/8800-125 z 2. septembra 2022 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla ako nie dôvodnú.

II.

Argumentácia sťažovateľov

7. Sťažovatelia v ústavnej sťažnosti tvrdia, že orgány činné v trestnom konaní pri prehliadke nimi využívaných priestorov 23. novembra 2021 zaistili aj dokumenty, podklady, informácie, údaje, správy a komunikáciu týkajúcu sa právnych služieb poskytovaných sťažovateľmi svojim klientom, a to aj vo vzťahu k tým klientom, na ktorých sa príkaz krajskej prokuratúry nevzťahoval. Tým došlo k prelomeniu dôvernosti komunikácie podliehajúcej advokátskemu tajomstvu. Podľa ich presvedčenia nezákonná dispozícia orgánov činných v trestnom konaní s týmito dôvernými údajmi a informáciami v čase podania ústavnej sťažnosti naďalej trvá, navyše, neprimerane dlho, a jednou z jej recentných foriem je nezákonné sprístupnenie stôp zaistených pri prehliadke iných priestorov

a pozemkov, ktorých obsahom sú aj skutočnosti tvoriace predmet advokátskeho tajomstva znaleckému ústavu na základe uznesenia o pribratí tohto ústavu do trestného konania vyšetrovateľom 14. júna 2022 pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021 a zamietnutia sťažnosti sťažovateľa v 1. rade proti označenému rozhodnutiu uznesením krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-125 z 2. septembra 2022.

8. Porušenie označených práv sťažovateľa namietajú práve skrz vydanie označených rozhodnutí vyšetrovateľom (zo 14. júna 2022) a krajskou prokuratúrou (z 2. septembra 2022).

9. Sťažovatelia zvýraznili, že orgány činné v trestnom konaní pri zaistení kópie pevného disku počítača nevykonali žiadny súpis údajov nachádzajúcich sa na predmetnom disku a ani žiadnu selekciu týchto údajov tak, aby zabezpečili súlad postupu s príkazom krajskej prokuratúry.

10. Podľa názoru sťažovateľov prístupu a dispozícii národnej kriminálnej agentúry s dôvernou komunikáciou chýba zákonný základ. Táto dispozícia je podľa nich v plnom rozsahu nezákonná. Z formálneho hľadiska je podstatná skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní zaistili aj dôvernú komunikáciu, na odňatie, resp. zaistenie ktorej nemali v zmysle príkazu prokurátora právomoc, pretože ju sťažovatelia neboli povinní vydať. Z materiálneho hľadiska je podľa sťažovateľov dôležité, že odňať je možné len takú vec, na ktorú sa vzťahuje povinnosť ju vydať, avšak na vec podľa § 89a ods. 2 Trestného poriadku v spojení s § 23 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) sa takáto povinnosť nevzťahuje. Na predmet advokátskeho tajomstva sa jednoducho vzťahuje ochrana jeho dôvernej povahy s výnimkou ustanovenou v § 129 ods. 3 Trestného poriadku a § 23 ods. 9 zákona o advokácii (povinnosť prekaziť spáchanie trestného činu).

11. Zjavnú nezákonnosť zásahu podľa sťažovateľov navyše posilňuje skutočnosť, že nemajú žiadnu vedomosť, kto všetko, v akom rozsahu a po akú dlhú dobu bude mať prístup k dôvernej komunikácii. Práve v tejto súvislosti sťažovatelia namietajú, že v príkaze prokurátora absentuje akékoľvek určenie času trvania dispozície orgánov činných v trestnom konaní s dôvernou komunikáciou. Táto okolnosť sama osebe zakladá porušenie tých požiadaviek, ktoré na prístup orgánov činných v trestnom konaní k predmetu advokátskeho tajomstva kladie judikatúra ústavného súdu aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Závažnosť tohto zásahu ešte potencujú praktické premenné spočívajúce v neprimerane dlhej dobe dispozície s dôvernou komunikáciou, ako aj s vecami, na ktorých je zachytená.

12. Podľa názoru sťažovateľov pre účely uplatnenia výnimky súvisiacej s povinnosťou prekaziť spáchanie trestného činu nestačí, že prebieha vyšetrovanie vo veci, ktorá vecne nesúvisí s výkonom ich advokácie. Ak chceli orgány činné v trestnom konaní takúto výnimku uplatniť a opodstatniť ňou zásah do advokátskeho tajomstva, boli povinné preukázať prinajmenšom to, aký trestný čin mali povinnosť prekaziť a zachovaním advokátskeho tajomstva neprekazili. O nič také sa však orgány činné v trestnom konaní v žiadnom rozsahu nepokúsili.

13. Sťažovatelia sú presvedčení, že zákonný základ chýba aj pre pribratie znaleckého ústavu do konania, ktorý takisto nedisponuje žiadnym zákonným podkladom na prístup k dôvernej komunikácii. Jej sprístupnenie znaleckému ústavu je *prima facie* nezákonné. Uznesenie o pribratí znaleckého ústavu úplne a priamo popiera tvrdenia krajskej prokuratúry o selekcii údajov, o ich

uchovaní len v nevyhnutnej miere či o absencii skúmania iných údajov, než ktoré by mohli súvisieť s predmetnou trestnou vecou.

14. Uzneseniu o pribratí znaleckého ústavu chýba podľa sťažovateľov aj splnenie základnej zákonnej podmienky týkajúcej sa výnimočnosti a mimoriadnej závažnosti prípadu vyžadujúceho osobitné vedecké posúdenie. Sťažovatelia uzneseniu vyšetrovateľa vytýkajú, že v ňom položené otázky 2 až 8 nie sú odbornými otázkami, ktoré je znalecký ústav oprávnený skúmať a zodpovedať v trestnom konaní v rámci vyhotovenia znaleckého posudku, pretože prinajmenšom v prípade otázok pod č. 3, 4, 6, 7 a 8 je ich predmetom „*preskúmanie a identifikácia*“ údajov, „*vyhotovenie obrazu...*“, resp. „*analýza stôp a vecí, zistenie a spracovanie...*“, čím vyšetrovateľ delegoval vyšetrowanie priamo na znalecký ústav, neuviedol pritom, v akom rozsahu a akým spôsobom má znalecký ústav preskúmať a identifikovať údaje, resp. analyzovať stopy a veci, zisťovať a spracovať záznamy, a žiadal, aby touto činnosťou znalecký ústav vedecky posúdil. Otázky č. 2 až 8 a z nich osobitne otázky č. 3, 4, 6, 7 a 8 podľa názoru sťažovateľov nemožno považovať za otázky, ktoré môžu a majú byť kladené znalcovi v trestnom konaní, pretože vyšetrovateľ nimi žiada znalecký ústav, aby svojim konaním zaobstaral dôkazné prostriedky na účely trestného konania, t. j. vykonával vyšetrowanie.

15. V ďalšom sťažovatelia argumentujú, že prístup štátnych orgánov k dôvernej komunikácii nesleduje žiadny legitímny cieľ, minimálne vo vzťahu k tej časti dôvernej komunikácie, ktorá je predmetom advokátskeho tajomstva vo vzťahu k osobám nenachádzajúcim sa na zozname dotknutých osôb, podľa názoru sťažovateľov sa však rovnako týka aj osôb, ktoré sa na tomto zozname nachádzajú, a medzi nimi a sťažovateľmi je vzťah klienta a právneho zástupcu. Ak by aj takýto legitímny cieľ existoval, je podľa sťažovateľov nesporné, že k jeho realizácii nedošlo spôsobom, ktorý by bol nevyhnutný. Poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, sťažovatelia pripomenuli, že nedostatočná selekcia zaistených informácií, absencia procesných záruk a/alebo príliš široký záber prehliadky či zaistenia sú dôvodmi, ktoré vedú k neprimeranému zásahu do práva na súkromie a/alebo práva na súdnu ochranu. Za účelné považovali spomenúť záver Európskeho súdu pre ľudské práva „*z kauzy André*“, v ktorej jedným z dôvodov porušenia práva bola skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní pokračovali v prehliadke napriek upozorneniu prítomného zástupcu advokátskej komory, že takýmto postupom nezákonne prelomujú advokátske tajomstvo. V prípade sťažovateľov zástupca Slovenskej advokátskej komory opakovane upozorňoval orgány činné v trestnom konaní, že spôsobom a rozsahom prehliadky a zaistenia porušujú dôvernú komunikáciu chránenu zákonom, ústavou aj dohovorom.

16. Sťažovatelia zhrnuli, že počas takmer desiatich mesiacov, ktoré uplynuli od zaistenia dôvernej komunikácie, nedošlo k žiadnej takej selekcii dokumentov, aká by hypoteticky mohla opodstatniť prelomenie jej dôvernej povahy, ale naopak, uznesením o pribratí znalca orgány činné v trestnom konaní uložili znaleckému ústavu identifikovať, zistiť a spracovať údaje o napríklad „*akýchkoľvek zmluvách obchodnoprávnej povahy, všetkých doručených, odoslaných, vytvorených, rozpísaných, neodoslaných, ako aj vymazaných správ v akýchkoľvek tam používaných komunikačných aplikáciách*“ vrátane všetkých mailových správ. Znalecký ústav bol zo strany orgánov činných v trestnom konaní poverený tým, aby preskúmal všetku komunikáciu sťažovateľov s tretími osobami vrátane tej, ktorej predmetom sú skutočnosti tvoriace predmet advokátskeho tajomstva. Takýto právny stav je *prima facie* nezlučiteľný s požiadavkami zákona, ústavy a dohovoru. V čase podania ústavnej sťažnosti mali orgány činné v trestnom konaní prístup k dôvernej komunikácii

a túto ďalej sprístupňovali bez toho, aby sa tento ich prístup opieral o akýkoľvek zákonný základ, nieto ešte o jasné pravidlo s predvídateľnými účinkami a spojené s procesnými zárukami pre dotknuté osoby. Prístup k dôvernej komunikácii získali orgány činné v trestnom konaní v dôsledku zásahu, ktorý nespĺňal ani jednu z kumulatívne vymedzených podmienok upravujúcich ochranu advokátskeho tajomstva. Nezákonný stav trvá bez toho, aby sťažovatelia mohli predvídať, kedy a ako sa skončí. Tento nezákonný stav ešte prehľbuje uznesenie o pribratí znaleckého ústavu, ktorému orgány činné v trestnom konaní umožnili oboznámiť sa s celým obsahom zaistených údajov vrátane tých, ktoré sú ako predmet advokátskeho tajomstva pod ochranou zákona, ústavy a dohovoru.

17. Krajská prokuratúra voči nezákonnému stavu neposkytla sťažovateľom žiadnu ochranu a vo vzťahu k zásadnej právnej otázke (ochrana dôvernosti advokátskeho tajomstva) len odkázala na upovedomenie krajskej prokuratúry z februára 2022.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

18. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie základných práv podľa čl. 19 ods. 2 a 3 a čl. 22 ústavy a práva podľa čl. 8 dohovoru postupom národnej kriminálnej agentúry v konaní vedenom pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021 a v s tým súvisiacom konaní postupom krajskej prokuratúry.

19. Ústavný súd pred tým, ako pristúpi k vecnému prejednaniu tejto ústavnej sťažnosti, považuje za potrebné predosieť, že sťažovatelia sa evidentne aktuálnou ústavnou sťažnosťou domáhajú preskúmania ústavnej súladnosti postupov orgánov činných v trestnom konaní realizovaných pri prehliadke priestorov využívaných sťažovateľmi na advokátsku činnosť, a to predovšetkým tých (postupov), ktoré sa týkali zaistenia vecí a ich následného nakladania v rámci trestného konania, a to skrz neskôr vydané rozhodnutia, ktorými bolo nariadené vykonanie znaleckého dokazovania. Takto sťažovateľmi uplatnený konštrukt však akceptovať nemožno, a to vzhľadom na okolnosť, že nimi v súčasnosti namietaný postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní (v súvislosti s nariadeným znaleckým dokazovaním) je iba predvídateľným a očakávaným následkom zaistovacích úkonov súvisiacich s prehliadkou iných priestorov, ktorých účinky sa sťažovatelia usilujú eliminovať, avšak ich revidovanie mali a mohli uplatniť riadne a včas podanou ústavnou sťažnosťou, tak ako to konštatoval ústavný súd už vo svojom uznesení týkajúcom sa predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľov č. k. III. ÚS 457/2022-20 zo 4. augusta 2022, avšak neurobili tak.

20. Vychádzajúc z bodu 19 a obsahu ústavnej sťažnosti vrátane jej petitu, ústavný súd sa s ohľadom na § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) musel zaoberať aj včasnosťou jej podania. Ak bol ústavnou sťažnosťou napadnutý iný zásah, počíta sa dvojmesačná zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Pod dozvedením sa o inom zásahu je pritom nutné rozumieť nielen to, že tento nastal alebo k nemu došlo, ale i to, kto, t. j. aký orgán ho vykonal. V tu prejednávanom prípade takýmto okamihom síce mohlo byť aj doručenie uznesenia krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-125 z 2. septembra 2022, ale podstata námietok sťažovateľov

pramení z príkazu vyšetrovateľa č. k. PPZ-NKA-OS-2021/421-001-V z 15. novembra 2021 a z príkazu krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-23 z 19. novembra 2021, preto nijako nemožno opomenúť ani odôvodnenie uznesenia ústavného súdu č. k. III.ÚS 457/2022–20 zo 4. augusta 2022 v bodoch 12 až 14, keď i táto v poradí druhá ústavná sťažnosť sťažovateľov, rovnako ako ústavná sťažnosť vo veci sp. zn. III. ÚS 457/2022 smeruje proti postupu národnej kriminálnej agentúry a postupu krajskej prokuratúry v trestnej veci vedenej pod ČVS: PPZ-89/NKA-ST4-2021. Takto potom i v danej veci platí, že hoci iný zásah stále trvá, nie je ústavná sťažnosť podľa čl. 127 ústavy časovo neobmedzeným právnym prostriedkom ochrany základných práv a slobôd (m. m. I. ÚS 33/02, IV. ÚS 158/04, I. ÚS 109/06, I. ÚS 1/2019, I. ÚS 40/2021) a sťažovatelia nemôžu namietat' proti nim 23. novembra 2021 vykonané zásahy v neobmedzenom čase.

21. Okrem toho ústavný súd po oboznámení sa s obsahom ústavnej sťažnosti identifikoval také jej nedostatky, z dôvodu ktorých ju nebolo možné v predloženom znení považovať za kvalifikovanú ústavnú sťažnosť, o ktorej by ústavný súd mohol konať a rozhodnúť. Nedostatok sa vzťahuje predovšetkým na sťažovateľmi formulovaný návrh na rozhodnutie vo veci samej (petit), ktorý nezodpovedá zákonným požiadavkám v zmysle ustanovení zákona o ústavnom súde.

22. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na § 45 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého je ústavný súd viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 tohto zákona neustanovuje inak. Ústavný súd primárne rezultuje, že jeho viazanosť návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti najmä petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha, čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Takto vymedzený rozsah prieskumu ústavného súdu môže byť iba vo výnimočných okolnostiach modifikovaný (zvyčajne rozšírený) dôvodmi ústavnej sťažnosti (tak ako to *expressis verbis* vyplýva z § 45 zákona o ústavnom súde, pozn.), z ktorých ale musí zrozumiteľne vyplývať nespochybniteľný záujem sťažovateľa podrobiť ústavnoprávnomu prieskumu konkrétne a adresne vymedzené rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah (vymedzený predmetom, subjektom a inými, najmä časovými súvislosťami), na čo musí nevyhnutne vecne nadväzovať aj pregnantná súvzťažná ústavnoprávna argumentácia sťažovateľa. Jedine za kumulatívneho splnenia týchto podmienok je tak potom možné prekročiť petit ústavnej sťažnosti pri rešpektovaní ontologickej podstaty tohto ústavného inštitútu, potierajúc pritom prehnanú ústavnoprávnu solemnitú, ktorej dôsledky by mohli ohroziť materiálnu ochranu základných práv a slobôd sťažovateľa [I. ÚS 514/2020, (ZNaU 84/20)]. Treba pritom dodať, že v prípade rozporu petitu ústavne sťažnosti s jej dôvodmi má prednosť sťažnostný petit.

23. Takto potom, vychádzajúc z časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovatelia formulovali návrh požadovaného rozhodnutia ústavného súdu, neostáva iné iba konštatovať, že o nimi navrhovanom petite ústavný súd nemôže rozhodnúť v takom rozsahu, v akom sa ho domáhajú, a to najmä z dôvodov jeho neurčitosti a nepresnosti.

24. Predovšetkým v návrhu rozhodnutia absentuje presné a určité označenie konania krajskej prokuratúry (uvedením jeho konkrétnej spisovej značky), v rámci ktorého malo dôjsť k namietanému ústavne nekonformnému postupu tohto orgánu činného v trestnom konaní predstavujúcemu neprípustný zásah do základných práv sťažovateľov. Sťažovateľmi uvedený návrh evokuje, že pod spisovou značkou národnej kriminálnej agentúry vykonávala svoje úkony aj krajská

prokuratúra. Rozhodnúť o ústavnej sťažnosti v tomto zmysle neprichádzalo do úvahy. Zároveň sťažovatelia nijako bližšie nekonkretizovali postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorým boli ich práva porušené. Všeobecné konštatovanie, že išlo o postup, ktorým „*narušili dôvernosc informácií, údajov a komunikácie sťažovateľov s ich klientmi*“, nepredstavuje v okolnostiach danej veci dostatočnú identifikáciu konkrétneho konania (napr. procesných úkonov) označených orgánov verejnej moci. Sťažovateľmi uvádzaná formulácia predstavuje následok nimi nedefinovaného avšak obligátneho pomenovania postupu, v dôsledku ktorého nimi prezentovaný následok mal nastať.

25. Navyše, podľa názoru ústavného súdu petit ústavnej sťažnosti nekorešponduje jej odôvodneniu. Sťažovatelia v odôvodnení tvrdia, že porušenie nimi označených práv namietajú práve v súvislosti s vydaním uznesenia vyšetrovateľa zo 14. júna 2022 o pribratí znaleckého ústavu do trestného konania a uznesením krajskej prokuratúry z 2. septembra 2022, ktorým bola zamietnutá ich sťažnosť proti rozhodnutiu vyšetrovateľa (s. 2 ústavnej sťažnosti, pozn.). Táto argumentácia sťažovateľov uplatnená v odôvodnení ústavnej sťažnosti sa však do nimi naformulovaného návrhu rozhodnutia (petitu) adekvátne, resp. žiadnym spôsobom nepreniesla. Navyše, sťažovatelia neformulujú petit tak, aby došlo k náprave prípadného porušenia nimi označených práv označenými rozhodnutiami orgánom činných v trestnom konaní. Požadujú síce zákaz pokračovania v porušovaní ich práv, čím sa domáhajú zakazujúceho aspektu uplatnenia právomoci ústavného súdu v zmysle § 133 ods. 3 zákona o ústavnom súde, avšak nie aj jeho kasačného aspektu, ktorý by bol zjavne viac spôsobilý viesť k eventuálnej náprave sťažovateľmi namietaných skutočností. Preto v záujme možného úspechu konania pred ústavným súdom mali sformulovať požiadavku kasácie (zrušenia) rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní [ktoré mali nezameniteľne označiť podľa požiadaviek v § 123 ods. 1 písm. a) a b) zákona o ústavnom súde, pozn.] a prípadného vrátenia veci na ďalšie konanie.

26. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd nepovažuje obsah petitu za jednoznačný ani za určitý a takto naformulovaný nemôže byť prevzatý do výroku rozhodnutia ústavného súdu, keďže sa javí nevykonateľným. Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018).

27. Ďalší deficit náležitostí ústavnej sťažnosti spočíva v nepredložení dôkazu o sťažovateľmi (až v doplnení ústavnej sťažnosti zo 17. apríla 2023) tvrdenej skutočnosti, že sa v priebehu trestného konania domáhali vrátenia „*zaisteného pevného disku počítača a mobilného telefónu*“, a to opakovane aj cestou urgencií. Uvedená okolnosť naberá na relevancii v súvislosti s tvrdeným porušením základných práv sťažovateľov zaistením a následnou dispozíciou s počítačovými údajmi a ich „*nosičmi*“ po neprímerane dlhú dobu. Zo strany sťažovateľov však bolo z hľadiska úspešnosti ich ústavnej sťažnosti nevyhnutnosťou primerane preukázať (predložením príslušných podaní), že ochranu svojich základných práv vrátane argumentácie s tým spojenej uplatnili najskôr v príslušnom trestnom konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Je to tak z dôvodu, že pokiaľ sťažovatelia v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatnia v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohli predniesť, avšak nepredniesli v konaní pred príslušným orgánom verejnej moci, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (III. ÚS 90/03, III. ÚS 135/03, III. ÚS 201/04). Sťažovatelia nepochybne mali možnosť a priestor namietat pred orgánmi činným v trestnom konaní dĺžku trvania zaistenia nosičov dát, a dať tak

priestor týmto orgánom, aby sa touto námietkou náležite vysporiadali, avšak realizáciu tomu zodpovedajúceho postupu v konaní pred ústavným súdom hodnoverne nepreukázali.

28. Napriek tomu, že bol daný zákonný dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. f) aj písm. c) zákona o ústavnom súde, ústavný súd v záujme materiálnej ochrany práv sťažovateľov, nad rámec už uvedeného, dopĺňa, že aj keby ústavná sťažnosť bola podaná včas a spĺňala by náležitosti stanovené zákonom (v okolnostiach prerokovanej veci vykonateľný, jednoznačný, určitý a správne formulovaný petit), existovali by aj ďalšie dôvody na jej odmietnutie.

29. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti jednoznačne vyplýva, že kľúčové námietky sťažovateľov spočívajú v ich presvedčení o nelegálnosti, nelegitímnosti a neproporcionalite prehliadky priestorov, v ktorých vykonávajú advokátsku činnosť a v s prehliadkou súvisiacich úkonoch, t. j. v úkonoch prameniáciach z príkazu vyšetrovateľa č. k. PPZ-NKA-OS-2021/421-001-V z 15. novembra 2021 a príkazu krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-23 z 19. novembra 2021 na vyhotovenie a ponechanie kópie počítačových údajov. Konkrétne sťažovatelia atakujú zaistenie kópie počítačových údajov na pevnom disku počítača (hlavne ich rozsah) a mobilného telefónu (stopy č. 13 a 14). Vo vzťahu k označeným príkazom a s tým súvisiacim následným postupom orgánov činných v trestnom konaní (t. j. aj vo vzťahu k zaisťovacím úkonom) sa sťažovatelia (ako to bolo uvedené) už v minulosti domáhali ochrany svojich práv pred ústavným súdom ústavnou sťažnosťou zo 7. marca 2022, ktorú ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 457/2022-20 zo 4. augusta 2022 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej oneskoreného podania, ako aj z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Je pritom zjavné, že obsah oboch ústavných sťažností (predošlej a súčasnej) sa v značnej časti uplatnenej relevantnej argumentácie prekrýva – zhoduje. Vzhľadom na uvedené by existoval dôvod na odmietnutie tejto časti ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. a) zákona o ústavnom pre jej neprípustnosť, keďže aktuálne ide o vec, o ktorej už ústavný súd rozhodol.

30. Pokiaľ sťažovatelia nad rámec ich predošlej ústavnej sťažnosti mali v úmysle namietat' porušenie ich základných práv aj uznesením vyšetrovateľa zo 14. júna 2022, ktorým bol do trestného konania pribratý znalecký ústav, je potrebné pripomenúť, že proti tomuto rozhodnutiu bol prípustný riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť, ktorú sťažovatelia (sťažovateľ v 1. rade) využili. V takej situácii mala nielen právomoc, ale aj povinnosť poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov krajská prokuratúra v rámci sťažnostného konania (vedeného pod sp. zn. 1Kv 40/21/8800, výsledkom ktorého bolo uznesenie z 2. septembra 2022). Oprávnenia krajskej prokuratúry v takom prípade vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy a v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde predchádzali právomoci ústavného súdu. Uvedená skutočnosť zakladá dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti v tejto časti pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

31. Vo vzťahu k časti ústavnej sťažnosti smerujúcej proti napadnutému uzneseniu krajskej prokuratúry č. k. 1Kv 40/21/8800-125 z 2. septembra 2022, ktorým podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietla sťažnosť sťažovateľa v 1. rade proti rozhodnutiu o pribratí znaleckého ústavu, by podľa ústavného súdu existoval dôvod na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

32. Ústavný súd pripomína svoju judikatúru, v zmysle ktorej v zásade nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory príslušného orgánu verejnej moci, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu príslušný orgán verejnej moci vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (porov. I. ÚS 17/01, II. ÚS 137/08, III. ÚS 328/08, IV. ÚS 11/2010). Ústavný súd teda nie je prieskumným súdom a úlohou ústavného súdu nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňované a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (porov. I. ÚS 12/05, II. ÚS 410/06, III. ÚS 119/03, IV. ÚS 238/07).

33. Po preskúmaní uznesenia vyšetrovateľa zo 14. júna 2022 krajská prokuratúra v odôvodnení svojho rozhodnutia z 2. septembra 2022 konštatovala súlad postupu vyšetrovateľa s ustanoveniami Trestného poriadku. Pribratie znaleckého ústavu do trestného konania považovala za opodstatnené a odôvodnené, pretože predmet znaleckého skúmania si vyžadoval odborné znalosti a práve znalecký ústav je primárne tým subjektom, ktorý pre orgány činné v trestnom konaní spracováva znalecké posudky z rôznych odborov. Podľa krajskej prokuratúry otázky položené znaleckému ústavu boli dôvodné a v súlade s § 145 ods. 1 Trestného poriadku a zároveň z napadnutého uznesenia vyplývalo, že rozsah skúmania zaistených údajov bol vyšetrovateľom obmedzený na tie skutočnosti, ktoré boli významné pre trestné konanie. Z výroku napadnutého rozhodnutia a jeho odôvodnenia bolo zrejmé, že rozsah preskúmaných počítačových údajov je zameraný na relevantné skutočnosti týkajúce sa tam definovaných obchodných spoločností a súvisiacich obchodných vzťahov. Krajská prokuratúra ustálila, že vyšetrovateľ vo svojom rozhodnutí konštatoval, že podstatnými pre vedené trestné konanie sú údaje vo vzťahu ku „*podnikateľským aktivitám*“ tam definovaných obchodných spoločností, ktoré sú dôvodne predmetom úkonov vedeného trestného stíhania. Uvedené podľa krajskej prokuratúry teda znamenalo, že v prípade postupu znalcov znaleckého ústavu nepôjde o neobmedzenú analýzu a zisťovanie údajov v rámci zaistených počítačových údajov, ale o skúmanie relevantných dát v konkrétnom rámci definovanom vyšetrovateľom v uznesení, teda v jeho výroku v spojení s jeho odôvodnením.

34. Krajská prokuratúra sa nestotožnila s tvrdením sťažovateľa, že znalecký ústav bude na podklade rozhodnutia vyšetrovateľa zaobstarávať dôkazné prostriedky na účely trestného konania, pretože úlohou znalcov ústavu bude už z vecí, ktoré boli zákonným spôsobom získané do trestného konania (postupom podľa § 101 a § 91 Trestného poriadku), vyhľadať pre trestné konanie relevantné údaje. Konajúca prokuratúra ozrejmila, že znalci znaleckého ústavu rozhodne nezabezpečia žiadne „nové“ skutočnosti do trestného konania, len využitím postupov, ktoré si vyžadujú odborné znalosti, získajú z množstva zabezpečených dát (počítačových údajov) tie skutočnosti, ktoré sú podstatné pre vedené trestné konanie. Krajská prokuratúra upresnila, že samotný dôkaz vyplynie až

zo samotného znaleckého posudku, resp. jeho záverov, prípadne z doplňujúcej výpovede znalca (v prípade ktorých ide o dôkazný prostriedok v zmysle § 119 ods. 2 Trestného poriadku), pričom rozhodne nie je úlohou znaleckého ústavu, aby nad rámec vecí (údajov v elektronickej podobe), teda predmetu znaleckého skúmania, zabezpečených zákonným spôsobom do trestného konania zaobstaral navyše akékoľvek dôkazné prostriedky (t. j. vykonával vyšetrowanie).

35. Napokon krajská prokuratúra reagovala aj na tvrdenia sťažovateľa v 1. rade týkajúce sa legálnosti a legitímnosti samotného zabezpečenia podkladov v rámci postupu podľa § 101 ods. 1 a § 91 ods. 1 Trestného poriadku, ktorými podľa názoru sťažovateľa v 1. rade malo dôjsť k zásahu do jeho práv v rámci ním vykonávanej činnosti ako advokáta, najmä teda jeho povinnosti zachovávať mlčanlivosť, a uviedla, že v zásade išlo o opakovanie tých námietok, ktoré prezentoval v rámci jeho podania zo 17. decembra 2021, ktorým sa domáhal preskúmania zákonnosti v postupe vyšetrovateľa v zmysle § 210 Trestného poriadku, ako aj súvisiaceho postupu dozorujúceho prokurátora. Avšak vzhľadom na to, že na tieto námietky už dozorujúci prokurátor reagoval v podaní č. k. 1Kv 40/21/8800 z 1. februára 2022, ktorým upovedomil sťažovateľa o výsledku preskúmania postupu vyšetrovateľa, a nadväzne na to aj prokurátorka Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podaním č. k. IV/2 GPt 357/21/1000 z 10. marca 2022, krajská prokuratúra nepovažovala za žiaduce tieto skutočnosti opätovne uvádzať, preto v podrobnostiach na uvedené podania prokurátorov len odkázala.

36. Z uvedenej rekapitulácie odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že krajská prokuratúra na všetky pre rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku sťažovateľov relevantné, tak skutkové ako aj právne otázky reagovala a na tieto dala jasné a zrozumiteľné odpovede. Ňou uplatnená interpretácia a následná aplikácia príslušnej právnej úpravy nepopiera jej zmysel ani účel. Závery krajskej prokuratúry sú logické, založené na racionálnej úvahe, dostatočne odôvodnené bez znakov ich arbitrárnosti.

37. Ústavný súd v súvislosti s prijatým názorom krajskej prokuratúry neidentifikoval žiadne ústavnoprávne nedostatky a nezistil takú skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup krajskej prokuratúry nemajúci oporu v zákone, a preto nemá z ústavného hľadiska relevantné výhrady k tomuto rozhodnutiu krajskej prokuratúry.

38. Uvedené predstavuje dôvod odmietnutia ústavnej sťažnosti v tejto časti pre jej zjavnú neopodstatnenosť [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde].

39. Pre záver ústavného súdu je však rozhodujúcim, že predmetná ústavná sťažnosť sťažovateľov ako celok neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to predovšetkým spôsobilý petit ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť ako celok odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí. Zároveň zohľadnil, že ani prípadné doplnenie tejto ústavnej sťažnosti zo strany sťažovateľov by nič nezmenilo na výsledku tohto konania, keďže by existovali ďalšie iné dôvody na jej odmietnutie (nepripustnosť, nedostatok právomoci či zjavná neopodstatnenosť).

40. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ich ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, o ktorých rozhodovanie

je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

41. Nakoniec ústavný súd považuje za potrebné dať do pozornosti, že sťažovateľ v 1. rade podal ústavnú sťažnosť za seba ako fyzickú osobu, avšak s označením svojho identifikačného čísla organizácie (ďalej len „IČO“), pričom ústavný súd zo zoznamu advokátov vedených Slovenskou advokátskou komorou a z odpisu registrovaného subjektu z registra právnických osôb a podnikateľov vedeného Štatistickým úradom Slovenskej republiky zistil, že je zapísaný ako advokát pod registračným číslom [REDAKOVANÉ] a tiež ako jediný spoločník a konateľ advokátskeho spoločenstva [REDAKOVANÉ], zapísaného do obchodného registra od 4. augusta 2020 a IČO, ktorým sa sťažovateľ v 1. rade označil v ústavnej sťažnosti, mal pridelené od 14. októbra 2005 do 30. júna 2013 ako podnikateľ fyzická osoba nezapísaná v obchodnom registri a od 1. októbra 2015 do 28. februára 2021 ako slobodné povolanie – fyzická osoba podnikajúca na základe iného ako živnostenského zákona (poskytovanie právnych služieb). Keďže podľa § 39 zákona o ústavnom súde fyzickú osobu podnikateľa treba označiť rovnako ako fyzickú osobu bez ohľadu na to, či vystupuje ako podnikateľ alebo nie, pretože v zmysle § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 133 Civilného sporového poriadku zákon už nerozlišuje medzi fyzickou osobou – podnikateľom a fyzickou osobou – nepodnikateľom (bližšie k tomu *Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol., Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2022. s. 533*), za sťažovateľa v 1. rade v danej veci podľa zákona o ústavnom súde treba považovať [REDAKOVANÉ], ako fyzickú osobu, bez ohľadu na to, ako bol v podaní označený.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 8. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu